

BÉKÉSCSABAI HIRDETŐ

A BÉKÉSCSABAI JÁRÁS, BÉKÉSCSABA NK. ÉS VIDÉKÉNEK ÉRDEKEIT FELŐLELŐ HETILAP

<p>ELŐFIZETÉS: Egész évre 10, Félévre 5 K Egyes példányonként 20 fillérért kapható Engel Miksa kistőzsdejében, Gesmey Soma, Corvina és Tevan utóda Gombos Sámuel könyvkereskedésekben Békéscsabán. ::</p>	<p>MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS ZÉKELY GYÖRGY Breznyik-utca 7.</p>	<p>Hivatalos hirdetések díjtalanul közlünk. Magánosok hirdetését kisbetűvel minden szót 10, vastagabb betűvel 20 fillérért közlünk. Legkisebb díj 1 kor. Egész oldalra, vagy részre terjedők megállapodás szerint</p>
---	--	---

Hivatalos rész.

A hatósági kioktatás folyamán f. hó 9-én három fontos és a közönséget közelről érdeklő tárgyat magyarázott a főszolgabíró! T. i. az új, u. n. VII-ik hadikölcsönjegyzés külsőben nem mulaszthatja el, hogy vissza ne térjen az első hadikölcsönökre, melyek lehetővé tették, hogy hadseregeink „megfogyva bár — de törve nem!” állják a dicsős ges csatákat, s mint most is olvassuk, egykori — de álnok — szövetségesünket — az olaszt hitszegése következeképpen is, de úgy is, mint az Isten intő és megtorló intézkedése szerűen a megsemmisítéssel fenyegetik, midőn rövid pár nap alatt 200 000 fogoly és 1800 ágyun felül megszámlálhatatlan zsákmány jutott a megvert ellenség után osztályrészünkül.

Nem feltétlen bizonyos, de remény van rá, hogy ezen újabb győzelmeink is a várva remélt béke utját egyengetik. Am mert (nem bizonyos, az államnak pedig hadifelszerelésre, a hadseregére, a belső szükségleteinek ellátására pénzre van szüksége, — lesz a VII-ik hadikölcsön kibocsájtva, mint az Németországban és Ausztriában is kibocsáttatott, s nem remélten tuljegyztetett, — így Németországban ötszázmillió márkával többet tesz ki, mint a VI-ik hadikölcsön jegyzése.

Ezt reméli Magyarországon is és különösen Békéscsabán a gazdák részéről, hogy tuljegyzzenek a VI-ik hadikölcsönön, mert hiszen ez tulajdonkép nem is új pénz, amennyiben az I-ső és VII-ik között az út csak olyan a pénznél, mint ha egy kört rajzolunk, vagyis a kör, mint vonal a su ara folytán egy pontba kell hogy visszatérjen. Így van ez az első, II-ik stb. hadikölcsönnel; ezt felvette az állam, de a termelőnek akkor, mikor a II-III-ik stb. kezdődött máris termelési nyereséggel visszafizette, s így véve a dolgot a pénz a VII-ik kölcsönjegyzés idején ismét csak a termelőnél, a közönségnél van.

Azt is felhossa a főszolgabíró, hogy tudja, miszeint nagyrésze a pénzre szert tett gazdáknak, iparosoknak stb. pénzét földbe fektette, lehet azért, hogy holmi beszéd szerint a pénz árcsökkenésétől félt, vagy biztosabbnak vélte, mint a hadikölcsönbe fektetni. Mindkettőt gyönyörtien jelképezve a közgazdasági és nemzetközi viszonyokkal, a szövetségesek között tarthatatlanoknak ítélte és ezután sokkal biztosabbnak és célravezetőbbnek tünt fel a hadikölcsön jegyzés.

Az átvevő bizottságok folyó hó 5-én kezdődő működését jelezte ezután, s felhozta, hogy 7 ilyen bizottság lesz Békéscsabán, kik a gazdákat tanyasorszám szerint 1—x-ig naponta maguk elé idézik, s velük az átvételi elismervényt szerkesztik meg, melynek adatait, vagyis azon szükséges okmányokat és bizonylatokat, amelyekre az elismervény szerkesztésénél szükség lesz, a meghívó hátlapján levő tájékoztató magában fogja foglalni.

Végül a **101-es u. n. háziezred** meglátogatásáról a fronton emlékszik meg, s ennek időpontját november vége és december 10-ike között jelzi, mire azonban a nyerendő részletes válaszok beérkezte után visszatér, de már most is közölheti, hogy a kérvény az engedély iránt Öfensége József főherceg urhoz, mint hadseregpáncsnokhoz beadatott, s a menetet Öméltósága a főispán úr, valamint ő maga fogja vezetni.

Hedikölcsönjegyzés. A közönség tudomására hozatik, hogy a VII-ik hadikölcsönre való jegyzés a községi pénztárnál, Galli Mihály főpénztárnok urnál kezdetet vette és hogy betétkönyvekkel is lehet jegyzést eszközölni.

Olajsajtolás a Böhm-féle (volt Kolarits) malomban megkezdődött

Népruházati Bizottság. A mult hó 25-én életbelépett 3966. számú M. E. kormányrendelet a lakosság ruházati cikkekkel való meg-

felelő ellátására és pedig ruházati cikkek bevásárlására, feldolgozására, az ezirányú ipari termelés szabályozására, a szövetek és áruk felosztására, felhasználására és árszabályozására vonatkozó kérdésekben szaksterü tárgyalás és véleményadás céljából, továbbá az említett ellátással kapcsolatos tennivalóknak a felen rendelet és a kereskedelemügyi miniszter által adott utasítások értelmében való elvégzésére „Népruházati Bizottság” alakítását mondja ki.

A Népruházati Bizottság mellett külön szakbizottságok alakíttatnak, melyek a reájuk bízott tennivalókat látják el.

A ruházati cikkeknek alább felsorolt egyes csoportjaira külön-külön szakbizottságok alakíttatnak, nevezetesen: a) gyapjuszövetekre, takarókra és pokrócokra; b) pamut-, len-, kender- és papírszövetekre, valamint az ezekből készült árukra; c) az uj és használt férfi- és fiuruhákra; d) az uj és használt női és leányruhákra; e) a kötött és kötszövött árukra; f) a cipőárúkra és egyéb lábbeli árukra.

A Népruházati Bizottság áll az elnökség és az elnöki tanács tagjaiból, az érdekelt miniszterek és a csász. és kir. hadügyminiszterium kiküldöttjeiből, valamint a kereskedelemügyi miniszter által a termelő, kereskedő és fogyasztó érdekeltség köréből meghívott egyénekből. Ugyancsak tagjai a bizottságnak az egyes szakbizottságok elnökei, illetőleg akadályoztatásuk esetére az al-elnökök.

A Népruházati Bizottság elnökségét és elnöki tanácsát a kereskedelemügyi miniszter nevezi ki.

A szakbizottságok minegyike egy-egy elnökből és alelnökből és legfeljebb 20 tagból áll, akiket a Népruházati Bizottság elnökének javaslatára a kereskedelemügyi miniszter nevez ki.

A szakbizottságok ülésein a Népruházati Bizottság kiküldöttjei, valamint a kereskedelemügyi miniszter által kijelölt hatóságok és intézmények kiküldöttjei is részt vehetnek.

A bizottsági tagok állása tiszteletbeli.

A Népruházati Bizottság eredményes működése érdekében a kereskedelemügyi miniszter elrendelheti, hogy mindazok a vállalatok, cégek és egyének, akik ruházati célokra alkalmas félgyarmányoknak és készárúknak előállításával, feldolgozásával, vagy forgalombahozatalával foglalkoznak, a cikk két elszállítás véget átvettek, avagy mások részére, vagy saját szükségletüket meghaladó mennyiségben a maguk részére őrizetben tartanak, készleteiket a bizottságnak jelentsék be. A kereskedelemügyi mi-

niszter felhatalmazhatja a bizottságot, hogy a bejelentésre kötelezettek üzemet, üzletét, raktárait és helyiségeit ellenőrizze és kellőképp igazolt megbízottjai által üzleti könyveiket és üzleti levelezéseiket megtekinthesse.

A bejelentésre kötelezettek tartoznak a Népruházati Bizottságnak a szükséges felvilágosításokat megadni és a bizottságnak az ellenőrzésre vonatkozó rendelkezéseit megtartani.

Az adatok beszolgáltatásának megtagadása esetében a Népruházati Bizottság az adásokat a vállalatok, cégek és egyének költségére hivatalból hatósági úton szerezhetheti be.

A kereskedelemügyi miniszter ezenkívül elrendelheti: 1. hogy akár új, akár már használt ruházati anyagok és cikkek készletei, vagy azok egy része birtokosaiknál, vagy őrzőiknél zár alá vétessenek; 2. hogy akár új, akár használt ruházati anyagok és cikkek birtokosai készleteiket, vagy azok egy részét, illetve egyes darabokat az általa megjelölt hatóságoknak, intézményeknek, cégeknek, stb. adják át.

Az átadási kényszer elrendelése esetében, ha valamely anyag, illetve cikk legmagasabb, illetve átvételi ára hatóságilag meg van állapítva, az átadásnak — ha a felek alacsonyabb árban meg nem egyeztek — a hatóságilag megállapított áron kell történnie.

Az a körülmény, hogy az átvételi ár tekintetében a felek meg nem egyeztek, a készlet birtokosát az elrendelt átadás kötelezettsége alól nem mentesíti, hanem az átadás azonnal fogantatandó hatóságilag megszabott áron.

A közszükségleti cikkek forgalombahozatalánál előforduló visszaélések meggátlása tárgyában 3678. M. E. szám alatt kiadott rendelet 1. §-ában említett központi árvizsgáló bizottság hatásköre nem terjed ki azon közszükségleti cikkekre, amelyek a lakosságnak ruházati cikkekkel való ellátására szolgálnak. E cikkekre vonatkozólag az említett központi árvizsgáló bizottság tennivalóit a Népruházati Bizottság által alakítandó szervezet fogja ellátni. A helyi árvizsgáló bizottságok hatásköre a ruházati cikkek tekintetében érintetlenül marad.

Október hó 27. napjától kezdve mindenféle kikészített (cserzett) bőr, tekintet nélkül a cserzés módjára és pedig úgy egész darabokban, mint részletekben, hátdarabokban (kruponokban), vagy kiszabott állapotban is csak a ruházati cikkeknek és az előállításukra alkalmas szövetneműeknek a magyar szent korona országain kívül eső helyre történő szállításához szükséges igazol-

ványok tárgyában 3584. M. E. sz. a. kiadott rendeletben megszabottszállítási igazolványokkal szállítható.

Aki a kereskedelemügyi miniszternek a jelen rendelet alapján ktbocsátott rendelkezését megszegi, vagy kijátsza, az, amennyiben cselekménye stlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A tejelosztás új szabályozása. A közlélmelési miniszter 102,000. számú rendeletével a téli tejszükséglet biztosítása érdekében kötelezte a 10,000 lakossal bíró, vagy ennél népesebb városokat és községeket, hogy az odaérkező vagy területükön termelt összes tejmenyiség szétosztásának rendezése iránt mielőbb intézkedjenek. A teendő intézkedések a következők: Az említett városokban és községekben a tej kiszolgáltatása f. é. november hó 1-től igazolványhoz lesz kötve. A tej kiosztásánál a következő sorrendre kell a hatóságoknak figyelemmel lenni:

1. Két éven aluli gyermekek és terhes nők. 2. Kórházakban vagy lakásukon ápolt tejfogyasztásra utalt betegek. 3. Két és hat év közötti gyermekek. 4. Hetven éven felüli öregek. 5. Emberbaráti intézmények, ahol négy éven aluli gyermekek vagy aggok vannak elhelyezve, népjóléti intézmények és nevelőintézetek. 6. Egyes családok háztartása. 7. Kávémérések. 8. Kávéházak, vendéglők, cukrászdák és luxusfogyasztók. A mennyiségre nézve az első pontban megemlítet-

tek részére fejenként egy liter, a 2. és 4. pontban említettek részére orvosi tanusítvány alapján félliter, kizárólag tejtáplálékra utalt betegek részére az előírt tejadag egész mennyiségben szolgáltatandó ki. Az üzletek tejjelátása hatóságilag rendezendő.

Cérnaárszabás. A varrócérna határárát a M. E. 3632. számú rendelkezése orsónként minőség és fonalhosszuság szerint 35 fillértől 8 koronáig emelkedő összegben szabja meg s a megszabott árnál drágábban cérnát árusítani tilos. A határárak minden üzletben kifüggesztendők. Ezenkívül felhatalmazta a kormány a Pamutközpontot, hogy bizonyos fonalakból cérnát gyártson és azt a hatósági bélyegzővel ellátva, megszabott áron hozza forgalomba. A katonai cérnát még olcsóbbra szabták, 2—7 koronára orsónként, az alsófonál ára orsónként minőség és hosszúság szerint 50 fillértől 3.25 K-ig váltakozik, a gombolyag cérna határára 24 fillér, a kártyacérnaé 5—20 fillér.

Nagybani tojásbevásárlási árak.

Az Országos Közlélmelési Hivatalt vezető miniszter f. évi 19,000 számú rendelet 5. szakasza alapján közhírré tette, hogy a tojás nagybani bevásárlási ára 1917. október 19-től december 31-ig ládánként (1440 drb.) — csomagolva, ládával együtt — helyt, bevásárlási állomáson, átvéve:

Eredeti áru . . . . . 560 korona
 ládában, új és száraz fagyapothba
 és friss szalmába csomagolva 620 „

Publikációk.

Eladók.

Ház, Hoffmann Lajos ügyvédnél Munkácsi-u. 10.
 Értekezhetni lehet délután fél 1 és 2 óra között.

Ház, Novák Andrásnál Csaba, Jókai-utca 34. szám.

Kukoricaszár 700 kéve és buzaszalma Perényi-u. 16.

Kukoricaszár 1½ holról. Bohus Gy. Gerendás p.

Kukoricaszár és boroshordó Ujkigyósi-u. 10. sz. a.

Vetőgép, buzarosta és egy kazal szalma Tuska Györgynél Mikszát-utca 7. szám. Erzsébethelyen.

30 kéve ócska nád és 40 darab duda cserép Hra bovszky Jánosnál, Kanálisi szőlők 2115. szám

2 drb vaskályha Szücs Lajosnál, Urszinyi-utca 1.

Törek és pelyva Benkő Andrásnál Corvin-utca 10.

Szalma 2 oktáról. Knyihár J. Berényi-utca 35. sz.

400 kéve nád Ledrin Pálnál Corvin-utca 18. szám.

5000 drb téglá kisebb tételben is Csillag-utca 4.

Bor nagyobb mennyiség eladó, 50 litertől felfelé Patay Mihálynál Borosgyán Belanta-tanya 20. sz

10 hektó bor. Szikora Andrásné, Fényes 2021.

Kereslet.

Gözekét keres 200 h. felszántására Weisz A. Irányi-u

Negyedest Zelenák Mihály Békési-utca 20. szám.

Tanyást keres Andó Tamás József-utca 34. szám.

Hónapos szolgát keres Werner Ede és tsa Csaba.

Lakást keres 3 szoba stb. kerttel Bodnár Endre pénzügyőri főbiztos, Békéscsaba, Zsiros-utca 11.

A békéscsabai piac maximális árai.

Érvényes 1917. október hó 16-tól további intézkedésig.

Paradicsom — — — — 1 klg. K —.70	Tehén turó friss— — — 1 klg. K 2.50
Káposzta— — — — 1 klg. K 1.—	Sovány liba kisebb K 9.—, nagyobb 10.—
Sárgarépa — — — — 1 klg. 1.20-1.40	Kövér liba — — — — 1 klg. K 12.—
Petrezselyem— — — — 1 klg. 1.20-1.40	Sovány kacsa kisebb K 6.—, nagyobb 7.—
Céglarépa — — — — 1 klg. K —.95	Kövér kacsa— — — — 1 klg. K 10.—
Zeller— — — — — 1 klg. K 1.10	Pulyka — — — — — 1 klg. K 6.—
Vöröskáposzta — — — — 1 klg. K 1.—	Tyuk— — — — — 1 klg. K 7.50
Vöröshagyma — — — — 1 klg. 1.30-1.50	Első osztályu csirke— — 1 klg. K 8.—
Dughagyma — — — — 1 klg. K 2.80	Másod osztályu csirke — 1 klg. K 7.—
Foghagyma — — — — 1 klg. K 2.60	Dió — — — — — 1 liter K 2.—
Alma — — — — — 1 klg. 1.20-2.—	Mogyoró— — — — — 1 liter K 2.80
Körte— — — — — 1 klg. K 2.—	Tej — — — — — 1 liter K —.60
Szöllő — — — — — 1 klg. 2.60-3.20	Paprika — — — — — 1 liter K 12.—
Gesztenye — — — — 1 klg. K 1.70	Tejfel — — — — — 1 liter K 3.40
Torma — — — — — 1 klg. K 1.75	Galamb párja — — — párja K 3—4
Burgonya — — — — 1 klg.—.80-1.—	Zöldpaprika — — — — drbja K 2—6
Száraz bab — — — — 1 klg. K —.65	Tojás darabja — — — drbja K —.40
Borsó— — — — — 1 klg. K —.50	Nyirfaseprű kiskéve K 1.50, nagyobb 3.—
Lencse — — — — — 1 klg. K —.80	Kétfülű kas 2 vékás K 5, 1 v. 4, 1/2 v. 3.—
Első rendü tehén vaj— — 1 klg. K 12.80	Talicska trágya hordásra drbja K 20.—
Másod rendü tehén vaj— 1 klg. K 8.60	Kubikos talicska— — — drbja K 40-50
Zsirtalan tehén sajt — — 1 klg. K 7.20	Kocsi rudak — — — — drbja K 7—8
Juh gomolya— — — — 1 klg. K 10.—	Tövisborona — — — — drbja K 25-30

Egy teljesen jókarban levő szívó-nyomó szivattyú hozzávaló csővel eladó, Sztankó Györgynél Békéscsaba, Gellért-u. 6.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Tiszta magyar intézet!

Főképviselet Csabán: Filippinyi Sámuelnél.

Biztosításokat elfogad tűz, jég baleset, szavatosság és betöréses lopás ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módozatok szerint előnyös feltételek mellett. Üzleteredményben a biztosított tagok díjarányában részesednek. Nyomtatványokkal, valamint felvilágosítással készséggel szolgál

Filippinyi Sámuel
Községháza.

A szövetkezet biztonsági alapja 18,358,012,14 K tesz ki.

Alapítva 1900-ban.

Békéscsaba - Vésztó között fekvő községek egyikében 3-4 szobás lakást nagyobb portával, kerttel, istállóval s mellékheységekkel együtt 50-60 hold földdel keresek.

Cim:

Wladár Jenő Dévaványa.

Ugyancsak nálam eladók: járgány, szekerek, kövesmalom és 24 darab gazdasági eszköz.

Eladó üzletek és házak.

Csorváson a Vasut-utcán jó karban levő lakóház melléképületekkel és egy hold gyümölcsösse 25000 K árban, 9000 K készpénzel megvásárolható.

Békéscsaba forgalmas pontján egy **fűszerkereskedés és italmé-
rőssel** bíró, valamint az András-
uton egy nagy telekkel és gazdasági melléképületekkel felszerelt **lakohá-
zak** igen előnyös árban eladók.

Érdeklődők forduljanak a

Mezőgazdaság Ipar- és Kereskedelmi
Részvénytársasághoz Békéscsaba
Ferenc József-tér 10.
Fábry-palota.

**Műfogakat készít brassói Greising Albert áll.
vizsgázott műfogász Békéscsaba, Kinizsi-utca 7.
Pápay-ház. Foghuzás teljes érzéstelenítésel.**

**Asztali
takaréktűzhely
(sparhelt)
eladó**

Réthy Béla gyógyszerésznél

**Mezőgazdaság-, Ipar-, és Kereskedelmi
Részvénytársaság Békéscsabán
Ferenc-József-tér 10., Buzapiac
Fábray palota**

ÜGYKÖRE: Folyósított előnyös feltételekkel törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és házakra, valamint üres telkekre 4½% kamat alapon 10—65 időtartamra. Földbirtokok, házak és telkek adásvételét, bérbeadását és cseréjét közvetíti. Mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi vállalatok létesítése körül közreműködik. Közvetíti a tőzsdén jegyzett értékpapírok és vidéki pénzüzetek s vállalatok részvényeinek adásvételét. Képviselet az Adriai Biztosító Társulatot. Minden felvilágosítást díjtalanul ad

Cséplőgépeket vesz és elad, nemkülönben gőz- és motormalmok berendezését és átalakítását a leggonoszabb szakértelemmel eszközli

**Fekete Géza főgépész
Csaba, Berényi-ut 25.**

Eladó a Berényi-utca 21. szám alatti kitűnő gazdasági ház, 4 szobával, 7 mellékhelyiséggel, gépésznek vagy kisebb gyárnak alkalmas nagy udvarral és Northon kuttal. Felvilágosítást ad Papp Sándor ugyanott.

BÉKÉSCSABAI ÁRUFORGALMI R.-T.

Szent István-tér 3. Aradi Ipar- és Népbank épület. Telefon 89. Sürgőnyeim: Áruforgalmi Békéscsaba.

GÉPOSZTÁLY: Összes ipari és mezőgazdasági gépek, ekék, boronák, répavágók, amerikai aratógépek, morzsolók, cséplőgarnitúrák, motorok stb.
SZENOSZTÁLY: Belföldi és porosz kőszén, koks, kovács kőszén és bükkfaszén ipari és házi fűtésre.
TŰZIFAOSZTÁLY: Bükk, cser, gyertyán és tölgy hasábos és dorong, bükk, tölgy és fenyő hulladék.
ÉPÍTKEZÉSI OSZTÁLY: Homok, cement, téglák és cserép, darabos és építőmész, aszfalt-kőfedélemez, kátrány és vegyi termékek. **GÉPOLAJOK, KENŐCSÖK** stb.: Kocsikenőcsök a legolcsóbb árban.

**Erdő- és Mezőgazdasági
Mérnök-iroda Békéscsabán**

vállal mindennemű erdő- és mezőgazdasági műszaki munkát, nemkülönben építkezési és biztosítási ügyek lebonyolítását, közvetít ház, telek, anyag, gép, jármű vételt és eladást. Érdeklődők úgy szóval, mint írásban Békéscsabán, Breznyik-utca 7. szám alá, vagy pedig e lap kiadóhivatalához forduljanak.

Használt, de ép, minden nagyságu

**boros és
pálinkás hordókat**

legmagasabb árban vesz
Kiss Ferenc
Csaba, Zsiros-utca 3. sz.

Mindennemű nyomtatványok izléses kivitelben készülnek a

**BÉKÉSMEGYEI
FÜGGETLENSÉG**

könyvnyomdájában, Csabán.